

Handläggare: Marlene Gyllenvall
Telefon: 076-12 10 823

Kvalitetsredovisning

Strukturella förutsättningar och organisation

Hedvig Eleonora förskolor är en enhet – med flera adresser. Vår verksamhet är en kommunal förskola med traditionell förskolepedagogik. I Sverige har förskolan en lång tradition och den traditionella förskolan är influerad av många olika pedagogiska inriktningar, tankesätt och teorier. Tiden i Hedvig Eleonora förskolor ska vara en tid av omsorg och lek och av lustfyllt lärande utifrån förskolans läroplan och med utgångspunkt i varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Förskoleenhet har en organisation där ledningen består av en förskolechef och två biträdande chefer som har arbetsuppgifter över hela enheten och kontor på flera av förskolans adresser, samtliga i ledningsgruppen har förskolläraryrkesutbildning. Vi arbetar enligt en överenskommen, tydlig och dokumenterad arbetsfördelning. Genom vår tillgänglighet och lyhördhet utgör vi ett stöd i det dagliga arbetet. En av de biträdande cheferna har visningar av verksamheten på de olika adresserna minst en gång i månaden, datumerna finns på enhetens hemsida. Vi ser den tidiga kontakten med barnens föräldrar som mycket viktig för framtida samarbete. Flertalet av föräldrar bor på adresser nära våra förskoleadresser. Vi har ett nära samarbete med föräldrar som startar redan före förskolestart vid visning av förskolan. 92 % av föräldrarna på förskoleenheten är nöjda med sitt barns förskola, enligt Förskoleundersökningen 2015.

Vi har förskola för barn i åldern 1-5. Förskolorna finns på Styrmansgatan 14B, Styrmansgatan 26, Storgatan 23 och Skeppargatan 34. Våra lokaler och gårdar varierar inom enheten. Några ligger i markplan, andra har sin verksamhet fördelad på flera våningsplan medan en av förskolorna ligger på andra våningen i ett flerfamiljshus. Vi ser oss som en enad förskola, som har förskoleverksamhet på fyra olika adresser.

Antal barn på förskoleadresserna:

Förskolan Skeppargatan 34, 63 barn

Förskolan Storgatan 23, 68 barn

Förskolan Styrmansgatan 14B, 52 barn

Förskolan Styrmansgatan 26, 143 barn

Andelen barn i enheten med annat modersmål än svenska: 12,6 %

Andelen medarbetare i enheten med annat modersmål än svenska: 38 %

Vi har barn med följande språk, förutom svenska, i enheten; arabiska, engelska, italienska, norska, persiska, portugisiska, polska, teckenspråk, danska, serbiska, somali, tagalog, spanska, tyska och ryska.

Vi har medarbetare med följande språk, förutom svenska, i enheten; arabiska, engelska, italienska, norska, persiska, portugisiska, polska, teckenspråk, danska, serbiska, ukrainska, spanska, tyska, ungerska, filippinska, rumänska, finska, franska, kroatiska, litauiska och ryska.

Vi har totalt 85 anställda, varav 4 som är föräldralediga.

1 förskolechef

2 biträdande förskolechefer

1 IT pedagog

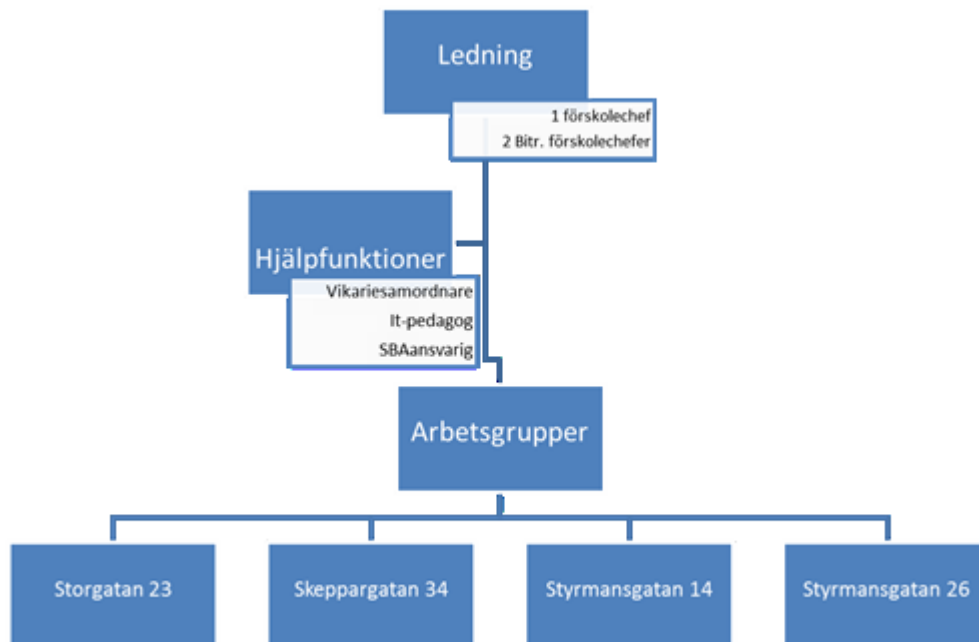
0,75 vikariesamordnare

27,25 förskollärare

38,25 barnskötare

4,69 ekonomibiträden kök

Den grundläggande yrkesutbildningen är barnskötare och förskollärare samt ekonomibiträden/kock. Bilden nedan visar organisationskiss över enheten.

Underlag, källor och kvalitetsarbetets genomförande

De underlag vi använder oss av för att upprätta kvalitetsredovisningen är resultaten från förskoleundersökningen 2015, kvalitetsindikatorn för förskolans verksamhet 2015, samt genom systematisk uppföljning av våra pedagogiska åtaganden.

Medarbetarna är delaktiga i kvalitetsarbetet genom systematisk uppföljning av våra pedagogiska åtaganden inför T1 och T2. Medarbetarna är även delaktiga genom kvalitetsindikatorn för förskolans verksamhet 2015 där arbetslagen bedömer hur väl kvaliteten i förskolans processer motsvarar läroplanens krav och intentioner. Detta gjorde medarbetarna i oktober 2015.

På APT, föräldrarådsmöten, föräldramöten och i arbetsgrupper har vi följt upp kvalitetsarbetet i dialoger och diskussioner. Medarbetarna har dokumenterat uppföljningen av enhetens åtaganden i enhetens uppföljningsdokument ”systematisk uppföljning av åtagande” som vi använder som underlag till uppföljning.

Mål/Åtaganden

Normer och värden

Likabehandling

Inom Hedvig Eleonora Förskoleenhet ska ingen kränkande behandling förekomma. Detta gäller för barn, medarbetare, vårdnadshavare, samt andra berörda parter som kommer i kontakt med verksamheten. Likabehandlingsplanen syftar till att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Förskolan ska arbeta utifrån en helhetssyn, ett grupperspektiv och ett individperspektiv. Likabehandlingsplanen ska fungera som ett stöd för medarbetarnas arbete i förskolan samt medvetandegöra medarbetarna om de centrala begreppen som utgör diskrimineringsgrunder. Varje arbetslag skriver sin egen likabehandlingsplan för respektive avdelning.

Likabehandlingsplanen ska hjälpa medarbetarna att förebygga och åtgärda eventuella trakasserier, kränkande och diskriminerande handlingar. Det är viktigt att vara medveten om skyldigheter och rättigheter, vara närvarande i vardagen och vara aktiva och delaktiga i konfliktlösning. **Om man ser eller hör kränkande handlingar eller pågående trakasserier så måste man agera.** Allt detta ingår i ett demokratiskt syn-, förhållnings-, och arbetssätt utifrån Läroplan för förskolan (Lpfö -98/10). Vi har påbörjat ett internt arbete med att revidera vår likabehandlingsplan och vi har sett att vi behöver utveckla kartläggningen av förskolans miljöer såväl inne som ute. Varje avdelning behöver förbättra och utveckla sitt kartlägningsarbete.

NÄMNDMÅL:

Barnperspektivet uppmärksammas alltid och de mänskliga rättigheterna respekteras

ÅTAGANDE:

Arbetslaget arbetar med att barn utvecklar förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar

Förväntat resultat

Barn utvecklar en acceptans för varandra, respekt för allas lika värde samt lär sig förstå demokrati.

Kriterie:

Barn uttrycker sina åsikter, hjälper varandra och löser konflikter

Resultat

Vi ser att många barn uttrycker sin nyfikenhet och engagemang genom att barnet vågar stå upp för sina åsikter, vågar visa sin talang för andra, vågar argumentera, tala inför större grupper, ställa frågor, ifrågasätta olika saker olika saker eller företeelse och påverka verksamheten.

95 % av föräldrarna upplever att barnen på förskolan ges lika möjligheter att utvecklas oberoende av kön, etnisk tillhörighet, religion eller funktionsnedsättning, enligt förskoleundersökningen 2015.

Bedömning och analys

Vi arbetar aktivt och medvetet utifrån vår Likabehandlingsplan, för samtal kring allas olikheter och lyfter fram likheter och olikheter hos oss människor. Alla ska känna sig trygga och lika värda och ingen kränkande behandling ska någonsin accepteras. Vi arbetar utifrån att alla ska få lika stor plats i barngruppen oavsett kön. Vår analys är att vi behöver revidera likabehandlingsplanen för att tydliggöra kartläggning av miljöer. Enhetens medarbetare har tagit fram en ny värdegrund som vi i olika forum, t.ex. APT, utvecklingsgrupp diskuterar innebörden av ordens betydelse. Bemötande och förhållningssätt är områden som måste diskuteras och förankras för att skapa förståelse för.

Utveckling och Lärande**NÄMNDMÅL:**

Varje barn utvecklar sina språkliga, kommunikativa och matematiska förmågor och kunskaper

ÅTAGANDE:

Arbetslaget tar tillvara och utmanar varje barns matematiska förmågor och kunskaper

Förväntat resultat

Barn tänker logiskt

Barn använder sitt matematiska tänkande

Barn har förståelse för rum, form, läge och riktning.

Barn har förståelse för mängd, antal, talbegrepp och mätning av tid.

Kriterier:

Barn urskiljer, uttrycker, undersöker och använder matematiska begrepp.

Barn drar slutsatser.

Resultat

Vi har arbetat medvetet med att benämna matematiska begrepp i verksamheten vilket har lett till att barnen på ett naturligt sätt tagit till sig dessa begrepp.

83 % av föräldrarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande, enligt forskoleundersökningen 2015.

ÅTAGANDE:

Arbetslaget tar tillvara på varje barns nyfikenhet och utmanar deras begynnande förståelse för språk och kommunikation

Förväntat resultat

Barn har ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp.

Barn berättar, uttrycker tankar, ställer frågor, argumenterar och kommunicerar med andra.

Barn visar intresse för den skriftspråkliga världen.

Kriterier:

Barn intresserar sig för böcker, skriftspråk och symboler.

Barn leker med ord.

Barn använder språket vid konfliktlösning.

Barn använder nya ord i berättelser.

Resultat

Vi ser att vår satsning på högläsning och litteratur till barnen ger goda resultat, barn läser mer spontant och visar intresse för böcker.

Vi ser att arbetet med teckenstöd till alla barn i gruppen förstärker barns språkutveckling.

86 % av föräldrarna upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk, enligt forskoleundersökningen 2015.

Bedömning och analys

Barnen använder olika matematiska begrepp i samtal med varandra. Vårt öppna förhållningsätt får barnen att förstå att det kan finnas många lösningar till samma svar. Vi uppmuntrar barnen till att samarbeta och lösa uppgifter tillsammans. Kontinuiteten och upprepningen av matematiska begrepp i fysiska aktiviteter, samling och vardagssituationer har gett goda resultat.

Flera grupper ser att teckenkommunikation med barnen är utvecklande för språket, genom att prata och kommunicera genom tecken blir det färre konflikter. Barns förståelse för varandra blir större. Vi upplever att biblioteket samt sagor som berättas/läses på olika sätt uppskattas mycket av barnen och inspirerar barnen till eget berättande.

Barns inflytande

NÄMNDMÅL:

Varje barn utvecklas utifrån sina intressen och förmågor

ÅTAGANDE:

Arbetslaget ger barn möjligheter och utmaningar att utvecklas utifrån deras förutsättningar, intressen och förmågor

Förväntat resultat

Barn utvecklar sina intressen och förmågor.
Barn har roligt i sitt lärande.

Kriterier:

Barn uttrycker sina åsikter och intressen.
Barn gör egna val.

Resultat

Vi ser att de flesta barnen tar egna initiativ till vad de vill göra och det underlättar för barnen att välja aktivitet/material när de vet var allt finns och är tillgängligt. Under dagen finns tillfällen både att själv välja aktivitet samt att delta i styrda aktiviteter med syften utifrån barnens intressen eller med syfte att introducera något nytt/vidga projekt/öppna upp för nya tankar hos barnen.

Mycket av materialet vi använder har inga färdiga lösningar utan ger barnen möjligheter att utforska, undersöka och skapa fritt.

93 % av föräldrarna upplever att den pedagogiska miljön på deras barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande, enligt förskoleundersökningen 2015.

NÄMNDMÅL:
Invånarna har inflytande

ÅTAGANDE:
Vi ger föräldrar och barn möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten

Förväntat resultat

Föräldrar är nöjda med den möjligheten till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten.

Kriterie:

88 % av föräldrar är nöjda med den möjligheten till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015.

Föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten.

Kriterie:

89 % av föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015.

Föräldrar är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs

Kriterier:

82 % av föräldrar är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, enligt förskoleundersökningen 2015.

Barns behov och intressen har legat till grund för utformningen av miljön och planeringen av den pedagogiska verksamheten

Kriterie:

Barns utvecklas utifrån deras behov och intressen

Resultat

Det förväntade resultatet från förskoleundersökningen är högre än det resultat vi fick.

Vi förväntade oss att 88 % av föräldrarna skulle vara nöjda med den möjligheten till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015, resultatet blev 86 %.

Vi förväntade oss att 89 % av föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015, resultatet blev 88 %.

Vi förväntade oss att 82 % av föräldrarna är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, enligt förskoleundersökningen 2015, resultatet blev 79 %.

Resultaten från förskoleundersökningen skiljer sig mellan de olika adresserna och även mellan de olika avdelningarna. Vi ser att på de avdelningar där det varit personalförändringar är det lägre nöjdhet hos föräldrarna.

Bedömning och analys

Resultaten från förskoleundersökningen skiljer sig mellan de olika adresserna och även mellan de olika avdelningarna. Föräldrarnas nöjdheten om upplevelsen att deras barn uppmuntras till utveckling och lärande är lägre i de grupper där de varit personalförändringar. Föräldrars upplevelse av att deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs och möjligheten till delaktighet och inflytande i verksamheten och är också lägre i dessa grupper. Vi har gjort olika insatser för att stärka arbetslagen och tillsammans identifierat och analyserat åtgärder för att öka barn och föräldrars delaktighet och inflytande i verksamheten.

Ett av enhetens utvecklingsområden för 2015 är att utveckla den pedagogiska miljön. Resultaten enligt förskoleundersökningen 2015 visar att 93 % av föräldrarna upplever att den pedagogiska miljön på deras barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.

Förskola och hem

NÄMNDMÅL:

Förskolorna samverkar med föräldrar och med grundskolan

ÅTAGANDE:

Vi samverkar med föräldrar

Förväntat resultat

Föräldrar är nöjda med den möjligheten till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten.

Kriterie:

88 % av föräldrar är nöjda med den möjligheten till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015.

Föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten.

Kriterie:

89 % av föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015.

Föräldrar är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs

Kriterier:

82 % av föräldrarna är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, enligt förskoleundersökningen 2015.

Resultat

Det förväntade resultatet från förskoleundersökningen är högre än det resultat vi fick.

Vi förväntade oss att 88 % av föräldrarna skulle vara nöjda med den möjligheten till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015, resultatet blev 86 %

Vi förväntade oss att 89 % av föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten, enligt förskoleundersökningen 2015, resultatet blev 88 %.

Vi förväntade oss att 82 % av föräldrarna är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, enligt förskoleundersökningen 2015, resultatet blev 79 %.

ÅTAGANDE:

Vi samverkar med skolans förskoleklass

Förväntat resultat

Förtroendefullt samarbete med skolan.

Kriterie:

Väl förberedda barn inför skolstarten.

Föräldrar som är informerade om skolstarten.

Resultat

Barnen var förväntansfulla inför skolbesöken och såg fram emot skolstarten, efter skolbesöken berättade de vad de fått uppleva i skolan för de andra barnen.

Bedömning och analys

Resultaten från förskoleundersökningen skiljer sig mellan de olika adresserna och även mellan de olika avdelningarna. Vi ser att på de avdelningar där det varit personalförändringar är det lägre nöjdhet hos föräldrarna.

Vi har följt Östermalms stadsdelsförvaltnings lokala handlingsplan för övergång från förskola till skola och haft ett förtroendefullt samarbete med vår samarbetskola, Hedvig Eleonora skola.

Tidigare utvecklingsinsatser

Våra utvecklingsområden för 2015 är:

Dokumentation om barns lärande och utveckling

Flerspråkighet och interkulturellt arbete

Förskolans värdegrund

Demokratiuppdraget-likabehandlingsplan

Pedagogiska miljön

Vi har arbetat med utvecklingsområdena under året och gjort följande utvecklingsinsatser:

- **Dokumentation om barns lärande och utveckling**

- Interna pedagogiska nätverk där diskussionen har varit om hur dokumentation om barns lärande och utveckling kan synliggöras.
- Medarbetarna har besökt varandras avdelningar för att se varandras pedagogiska dokumentationer.
- Medarbetare har gett goda exempel på dokumentation på enhetens utvecklingsgrupp.
- I analysen av hur läroplans uppdraget är uppfyllt har medarbetarna använts sig av "Kvalitetsindikatorn för förskolan".

- **Flerspråkighet och interkulturellt arbete**

- Tio medarbetare har gått utbildning under två dagar om flerspråkighet och detta redovisade det för alla medarbetare på enhetens planeringsdag i augusti 2015.
- I enhetens utvecklingsgrupp har vi haft genomgång av bland annat hur kartläggning av flerspråkighet ska göras.
- I analysen av hur läroplans uppdraget är uppfyllt har medarbetarna använts sig av "Kvalitetsindikatorn för förskolan".
- Medarbetare har deltagit i TAKK utbildning.

- **Förskolans värdegrund**

- Medarbetare från utvecklingsgruppen fick uppdrag från ledningsgruppen att ta fram ett förslag på gemensam värdegrund för Hedvig Eleonora förskolor. Förslaget lämnades på remiss till alla medarbetare innan beslut fattades.
- Vi har haft diskussioner i olika former på APT under hösten för att diskutera innebörden av värdegrunden.
- Den stadsdels gemensamma föreläsning om likabehandling den 14 oktober "Kvinnor, män och alla vi andra" har hjälpt medarbetarna i sitt arbete.
- I analysen av hur läroplans uppdraget är uppfyllt har medarbetarna använts sig av "Kvalitetsindikatorn för förskolan".

- **Demokratiuppdraget-likabehandlingsplan**

- Vi har haft diskussioner i olika former på APT under hösten för att diskutera innebörden av demokratiuppdraget och likabehandling.
- Den stadsdels gemensamma föreläsning om likabehandling den 14 oktober "Kvinnor, män och alla vi andra" har hjälpt medarbetarna i sitt arbete.

- Vi arbetar nu i november 2015 med att revidera upplägget av likabehandlingsplanen. Inför detta arbete har vi samarbetat med Gärdets förskolor.
- I analysen av hur läroplans uppdraget är uppfyllt har medarbetarna använt sig av "Kvalitetsindikatorn för förskolan".

- **Pedagogiska miljön**

- Medarbetare från en av enhetens arbetsgrupp, inomhusgruppen har gjort ett inspirationshäfte med bilder från alla avdelningar.
- Interna pedagogiska nätverk där diskussionen har varit om hur dokumentation om barns lärande och utveckling kan synliggöras.
- Medarbetarna har besökt varandras avdelningar för att se varandras pedagogiska dokumentationer.
- I analysen av hur läroplans uppdraget är uppfyllt har medarbetarna använt sig av "Kvalitetsindikatorn för förskolan".

Utöver de fem utvecklingsområdena som ovan beskrivits, har vi även haft fokus på att förbättra och utveckla vårt bemötande, ett utvecklingsområde som vi tog med oss från 2014.

Kvalitetsindikatorn

Pedagogisk miljö och material	
Genomsnitt	Variation
3,63	från 3 till 5
Skapande verksamhet och olika uttrycksformer	
Genomsnitt	Variation
4,13	från 3 till 5
Barns språkliga och kommunikativa utveckling	
Genomsnitt	Variation
4,25	från 3 till 5
Barns matematiska utveckling	
Genomsnitt	Variation
3,88	från 3 till 5
Naturvetenskap och teknik	
Genomsnitt	Variation
3,75	från 3 till 5

Pedagogisk miljö och material

En del av de förutsättningar som möjliggjort/begränsat bedömningarna och vilka arbetssätt som varit framgångsrika är att:

- den pedagogiska miljön är arrangerad med ett varierat material, så att teman/projekt ska kunna föras framåt på barnens initiativ genom att material finns tillgängligt och att miljön bjuder in till utforskande.
- material är tillgängligt och lättöverskådligt i barnens höjd, så att de fritt kan välja och plocka fram det material och de saker som de vill arbeta med.
- barn inspireras till egna val samt utvecklar sin lek då vi samlat ihop materialet vid tydligare stationer.
- materialet uppmuntrar till varierade aktiviteter och stimulerar barnens olika utvecklingsnivåer.
- vikten av hur introducering av nya leksaker och material för barnen sker.
- vi till viss del använder oss av avdelningens lärplatta, men vi behöver utveckla användningen av lärplattan så att den i större utsträckning blir ett pedagogiskt verktyg.
- dokumentationen synliggörs på olika sätt beroende på syfte och mål.

Skapande verksamhet och olika uttrycksformer

En del av de förutsättningar som möjliggjort/begränsat bedömningarna och vilka arbetssätt som varit framgångsrika är att:

- vi lägger stor vikt av skapande, att barn ska vara kreativa och tänka kreativt med en tanke/fundering över deras skapande, där deras inflytande kommer fram, vad de vill skapa och vilket material de väljer.
- vi ska förbättra oss på att använda oss av pedagogisk dokumentation, för att få ett underlag till reflektion utifrån medvetna teoretiska ställningstagande.
- barn får uttrycka sig med hela sin kropp till musik.
- vi har ett rikt och varierat bygg och konstruktionsmaterial.
- vi har varierande material i ateljéer/stationer för skapande verksamhet.
- i temaarbete/projekt utmanas barnen att uttrycka sig i olika uttrycksformer så att lärande sker inom t.ex. naturvetenskap, språk och matematik.
- barnen har upplevt teman/projekt på många olika sätt, genom måleri, drama, dans, utflykter och upplevelser med alla sinnen.
- vi behöver utveckla och förbättra det sättet vi arbetar med IKT.
- i dokumentationer av lärsituationer blir det tydligt hur barnen utvecklas genom vår skapande verksamhet.
- vi följer barnen i deras lek och intressen där de får möjlighet att utveckla sina förmågor och uttrycksformer i olika skapande aktiviteter såsom bygg och konstruktion, musik, bild och rörelselek vilket ökar deras inflytande.

Barns språkliga och kommunikativa utveckling

En del av de förutsättningar som möjliggjort/begränsat bedömningarna och vilka arbetssätt som varit framgångsrika är att:

- vi är medvetna om att genusperspektiv, likabehandling och kulturella variationer bör påverka hur den språkliga miljön utvecklas.
- vi deltar i barns lek som är språkutvecklande för barnen och ger goda möjligheter att föra in viktiga språkliga begrepp och utöka barns ordförråd.
- veckans bok ger delaktighet och inflytande från föräldrarna i verksamheten.
- barn ges dagligen möjlighet att ge uttryck för sina känslor och uppfattningar samt att argumentera för sin vilja vilket är språkstimulerande och identitetsutvecklande.
- vi för ständigt samtal och dialog med barn i vardagliga situationer.
- vi har barn med annat modersmål än svenska. Vi har olika material för att stötta flerspråkiga barns språkutveckling och samarbetet med föräldrar.
- vi diskuterar och reflekterar kring barns språkliga och kommunikativa utveckling på avdelningsmöten, som underlag för reflektioner har vi bl.a. filmat med lärplattan.
- vi uppmuntrar läs-och skrivutveckling utifrån barns intressen och förmågor.

Barns matematiska utveckling

En del av de förutsättningar som möjliggjort/begränsat bedömningarna och vilka arbetssätt som varit framgångsrika är att:

- att mer medvetet arbeta med teoretiska ställningstaganden.
- i lekar ges många tillfällen till att använda matematik på många olika sätt.
- vi har arbetat mycket med lägesord, kategorisering och sortering.
- vi arbetar med problemlösning i olika varianter.
- vi har ett varierat matematiskt material som barnen använder. dagligen som utvecklar deras matematiska och logiska tänkanden. t.ex. bygg- och konstruktionsmaterial, pussel, spel, timglas, balansvåg, tärningar, tallinje och böcker.
- vi ger barnen möjlighet till sortering och klassificering med varierat material.
- vi informerar föräldrarna hur vi arbetar med matematik under inskolningen, i informationsbrev och på våra föräldramöten.

Naturvetenskap och teknik

En del av de förutsättningar som möjliggjort/begränsat bedömningarna och vilka arbetssätt som varit framgångsrika är att:

- vi arbetar kontinuerligt med naturvetenskap i vår verksamhet, vad händer i naturen, hur lever djuren – lever de som vi, ser de ut som vi?

- vi har haft med oss vår lärplatta på utflykter och använt den till att utforska det som barnen är intresserade av.
- barnen använder sig av vardagsteknik när de använder sax, limmar, kavlar eller skär med kniv i lera etc.
- gården används som ett område där barnen ges möjlighet till utforskande.
- genom olika planteringar ges barn möjlighet att följa olika växters livscyklar.
- föräldrarna får ta del av dokumentationen i hallen och i barnens pärmar. Barn ges tillfälle att själva med hjälp av bilderna i hallen kunna återberätta för föräldrarna vad de varit med om.
- under året har medarbetare från flera av enhetens avdelningar utbildats inom NTA (Natur och teknik för alla) och tillsammans med barnen arbetat med NTA-lådorna.

Enhetsgemensamma insatser

De övergripande utvecklingsinsatser vi gjort på enhetsnivå är:

- pedagogiska nätverk
- enhetens arbetsgrupper
- Värdegrundsarbete
- Förskolesummit
- VFU
- två arbetslag deltar i ABC för pedagoger
- läsombuden som inspirerat medarbetarna om vikten av högläsning
- kulturombudens samordning av dansföreställning
- fortbildning: NTA
- fortbildning: Fem gånger mer kärlek
- fortbildning: Retorikleik
- fortbildning: Flerspråkighet
- fortbildning: normkritiskt tänkande
- fortbildning: Miniröris
- fortbildning: kemikaliesmart förskola
- fortbildning: TAKK
- fortbildning: första hjälpen

Dessa utvecklingsinsatser har lett fram till en höjd kvalitet på verksamheten och gett medarbetare höjd kompetens.

Enhetens analys av kvaliteten

Vi anser att vi har en god kvalitet av förskoleverksamheten. Föräldrars nöjdhet i föräldraundersökningen stärker detta, 92 % av föräldrarna anser det, enligt förskoleundersökningen 2015 (2014 var resultatet 89 %). Resultaten från förskoleundersökningen skiljer sig mellan de olika adresserna och även mellan de olika avdelningarna. Vi ser att på de avdelningar där det varit personalförändringar

är det lägre nöjdhet hos föräldrarna. Vi har gjort olika insatser för att stärka arbetslagen och tillsammans identifierat och analyserat åtgärder för att öka barn och föräldrars delaktighet och inflytande i verksamheten. I verksamhetsplanen 2015 satte vi upp olika måttal för vissa frågor från förskoleundersökningen, vi förväntade oss ett högre resultat än det vi fick. Frågorna som det gäller är:

- hur föräldrarna är nöjda med den möjlighet till delaktighet och inflytande de ges i verksamheten, resultatet blev 86 %, måttet var 88 %
- hur föräldrar känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten, resultatet blev 88 %, måttet var 89 %.
- hur föräldrarna är nöjda med hur deras barns utveckling och lärande dokumenteras och synliggörs, resultatet blev 79 %, måttet var 82 %.

Förskoleundersökningen har visat variationer mellan de olika förskoleadresserna de senaste åren. Årets resultat visar att de nu börjar närma sig varandra. Variationer på hur föräldrar anser att de är nöjda med sitt barns förskola är på enheten mellan 90-96 %, enligt 2015 års resultat. Det är särskilt på en av förskoleadresserna som startade hösten 2012 som variationer jämfört med de andra förskoleadresserna har varit. 2012 startades den nya förskolan med nya barngrupper och nya arbetslag och i nya lokaler. Den nya förskolan krävde helt nya arbetssätt och samarbete mellan medarbetarna. Frågor om hur föräldrarna skulle få information om den nya förskolan och förändringar i miljö och arbetssätt var en utmaning för medarbetarna och ledningsgruppen. 2013 var det första året som föräldrarna i den nya förskolan svarade på förskoleundersökningen, föräldrarnas nöjdhet var endast 75 %. Insatser särskilt inom bemötande, barns utveckling och lärande, miljöns utformning och föräldrars delaktighet gjordes. Ledningsgruppen hade också regelbundna kontakter med föräldrar genom möten, mail, och telefonsamtal. Året därpå alltså 2014 års förskoleundersökning visade att arbetssätten och insatserna var framgångsrika. Nu hade föräldrars nöjdhet ökat till 85 %. Vi fortsatte med olika insatser för att stärka arbetslagen och vi såg också att en av framgångsfaktorer från föregående år var ledningsgruppens lyhördhet och bemötande inför föräldrars frågor och synpunkter. Årets resultat visade att arbetssätten har varit framgångsrika. Nu i år, 2015 har föräldrars nöjdhet på den "nya" förskolan, enligt förskoleundersökningen resultat, ytterligare ökat till 90 %. Nu behöver vi arbeta vidare för att behålla föräldrarnas nöjdhet.

Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling" enligt kvalitetsindikatorn för förskolan 2015 är för vår enhet 3,92. Hela enheten behöver utveckla och förbättra arbetet med att dokumentera verksamheten, det är främst i dokumentationen som arbetslagen anser att de behöver utveckla och förbättra. Detta har vi arbetat med i olika forum under 2015 men vi behöver fortsätta med insatser för detta under 2016. Vi har redan nu bokat en föreläsning på planeringsdagen i januari 2016 med Gunilla Dahlberg. Vi behöver också utveckla och förbättra det sätt som vi arbetar med IKT tillsammans med barnen.

Resultatet från Kvalitetsindikatorn för förskolan inom området Pedagogisk miljö och material visar att vi inte når 2015 års mål som var 4 %, enhetens genomsnitt är 3,63. Detta trots att ett av enhetens utvecklingsområden för 2015 är att utveckla den pedagogiska miljön. När arbetslagen analyserat sitt arbete genom kvalitetsindikatorn inom pedagogisk miljö och material har de fått syn på vad de behöver utveckla inom området. Variationer inom enheten är från nivå 3-5. Vi strävar efter en likvärdig verksamhet på enhetens alla avdelningar därför behöver vi planera insatser för att utveckla dokumentation av hur miljö och material används och blir underlag för diskussioner och blir en pedagogisk dokumentation. Men föräldrarna på förskoleenheten har upplevt förbättring och utveckling av den pedagogiska miljön. Resultaten enligt förskoleundersökningen 2015 visar att 93 % av föräldrarna upplever att den pedagogiska miljön på deras barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande, (jämfört med 2014 års resultat 88 %).

Utvecklingsområden på enhetsnivå

Vi behöver utveckla och förbättra arbetet med att dokumentera verksamheten. Vi behöver få syn på hur barnen erövrar kunskap och får syn på sitt lärande. Detta har vi arbetat med i olika forum under 2015 men vi behöver fortsätta med insatser för detta under 2016. Vi har redan nu bokat en föreläsning på planeringsdagen i januari 2016 med Gunilla Dahlberg. Vi behöver också utveckla och förbättra det sätt som vi arbetar med IKT tillsammans med barnen. Vi kommer att gå in i skolplattformen vilket kommer att kräva olika utvecklingsinsatser och vara ett prioriterat område för oss under 2016. Vi kommer att arbeta med ABC för pedagoger, vi börjar med att hälften av enhetens medarbetare utbildas.

Våra utvecklingsområden för 2016 är:

- dokumentation om barns lärande och utveckling
- IKT
- förskolans värdegrund
- arbete med enhetens likabehandlingsplaner
- kemikaliesmart förskola

Dessa utvecklingsområden har vi identifierat och analyserat utifrån arbetslagens kvalitetsindikator för förskolan 2015, förskoleundersökningen och nämndmål för förskolan. För att utveckla dessa områden kommer vi att skriva enhetsmål kring dessa områden i verksamhetsplanen 2016. Vidare insatser kommer att planeras på ledningsgruppens planeringsdag och i samråd med medarbetarna.